

R. P. R.

DOS. Nr. 40005

VOL. Nr. 129

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Ancheta

Data

P 000148, Vol. 129

Urmează Vol. Nr. 130

P 148 / 129

Strict Secret

15. 08. 1949

I

~~Reședința nr. 1~~

R E F E R A T

Privitor la activitatea criminală de sabotare a
lui VASILE LUCA.

Strict Secret
CONFIDENTIAL - PERSONAL

REFERAT

Din referatele întocmite de comisiile de partid care au verificat scriptele și activitatea Ministerului de Finanțe, a Băncii de Stat R.P.R. și a Băncii de Credit și Investiții, precum și din declarațiile celor arestați în cadrul lotului în frunte cu AUREL VIJOLI, IACOB ALEXANDRU și alții, foști în conducerea sectorului financiar-bancar și a Cooperației, au rezultat cu privire la activitatea criminală și de sabotare a fostului ministru al Finanțelor VASILE LUCA, următoarele:

I. FAPTE REZULTATE DIN REFERATELE COMISIILOR DE PARTID.

Din referatul asupra problemei Finanțarea Economiei Naționale, din 15 Mai 1952, rezultă că VASILE LUCA răspunde împreună cu întreaga conducere a Ministerului Finanțelor, pentru următoarele fapte:

1/. Neorganizarea Ministerului pe baza experienței sovietice.

2/. Acțiunea sistematică de compromitere a experienței, a legilor și a consilierilor sovietici.-

3/. Acționarea peste capul Marelui Adunări Naționale și al Consiliului de Miniștri, informarea nereală a Partidului și Guvernului, sustragerea de sub controlul acestora și folosirea legilor pentru acoperirea propriilor ilegalități.-

4/. Sabotarea prin finanțare a întreprinderilor socialiste, prin:

- nesubordonarea planului financiar planului economic de Stat.

- reducerea fondurilor de rulment și planificarea nereală a cotelor de beneficii.-

- nefinanțarea la timp a întreprinderilor.-

- crearea de perturbări în activitatea întreprinderilor și de nemulțumiri prin felul de acordare a fondului directorial.-

5/. Introducerea în Direcția Finanțării Economiei Naționale, a unor elemente dușmănoase care au dus o activitate îndreptată împotriva

Statului și a construirii bazei economice a socialismului".-

In referatul din 12 Mai 1952, asupra Metodelor de Muncă folosite de fosta conducere a Ministerului Finanțelor, se arată următoarele:

"Încă de la instalarea sa la Ministerul Finanțelor în Noembrie 1947, VASILE LUCA a declarat: "Voi promova după merite elementele capabile și cinstite care mă vor ajuta la îndeplinirea sarcinilor Ministerului în spiritul nou, indiferent de apartenența lor politică (Scânteia 972 din Noembrie 1947).-

Mergând pe această linie neprincipială, conducerea Ministerului Finanțelor în frunte cu VASILE LUCA, a promovat și menținut în conducerea Ministerului, elemente care prin activitatea desfășurată de ei s'au dovedit a fi dușmani ai clasei muncitoare și ai construirii socialismului în țara noastră.-

Astfel, fosta conducere a Ministerului Finanțelor, a dus o politică contrarevoluționară, prin felul cum a fost aplicată în practică linia Partidului.-

Călcând principiile Partidului, elaborate prin hotărârea C.C. al P.M.R. din 3-5 Martie 1949, de îngrădire a elementelor capitaliste, fosta conducere a Ministerului Finanțelor a dus o politică antimarxistă în problema alianței dintre clasa muncitoare și țărănimia muncitoare, favorizând pe calea impozitelor elementele capitaliste de la sate și pe cele exploatoarele de la orașe.-

In ceea ce privește finanțarea economiei naționale, în timp ce muncitorii depuneau eforturi pentru mărirea producției și depășirea Planului de Stat, fosta conducere a Ministerului Finanțelor a dus o politică sistematică de sabotare a industriei socialiste, prin neacordarea de fonduri necesare întreprinderilor industriale din sectorul socialist.-

Politica antipartinică a fostei conduceri a Ministerului Finanțelor, reese și din atitudinea sa în legătură cu punerea în practică a direcțiilor date de Partid și Guvern cu privire la reforma bănească din Ianuarie 1952".-

Privitor la politica de cadre practică de VASILE LUCA, în acelaș referat se arată:

"La conducerea Ministerului Finanțelor, VASILE LUCA s'a înconjurat de elemente dușmanoase regimului nostru ca: IACOB ALEXANDRU ministru adjunct, de origină burgheză, căsătorit cu fica unui fabricant și cu un trecut dușmănos, care prin activitatea lui sabotoare s'a dovedit un dușman al construirii socialismului în țara noastră. Acesta a fost susținut de LUCA și a fost cel mai apropiat colaborator acordându-i o încredere deplină; MODORAN VASILE, ministru adjunct, fiu

de plutonier major, el însuși fost membru marcant al P.N.T-Maniu. În funcția de ministru adjunct, de comun acord cu conducerea Ministerului Finanțelor a ascuns conducerii Partidului și Guvernului că bugetul Statului pe anul 1950, a fost deficitar".-

Din continuarea analizei făcută în acest referat, în ceea ce privește metodele de promovare și selecționare a cadrelor, se ajunge la concluzia că au fost menținuți în cadrele Ministerului vechii funcționari ai aparatului vechi burghezo-moșieresc și au fost chiar promovate în munci de răspundere elemente dușmănoase sub pretextul că sunt pregătiți din punct de vedere profesional. Politica dușmănoasă a fostei conduceri a Ministerului Finanțelor, o dovedește și faptul că elementele muncitorești au fost desconsiderate sub pretextul că nu pot face față sarcinilor profesionale.-

Insfârșit, tot în acest referat se arată că deși prin decizia Ministerului Finanțelor din 5 Februarie 1949, se preciza că direcțiile: Secretariat, Cadre și Valutară sunt sub directa conducere a Ministerului Finanțelor, VASILE LUCA a dat aceste direcții pe mâna omului său de încredere IACOB, dându-i posibilitatea să ducă acțiuni împotriva intereselor Statului nostru de democrație populară.-

Deasemeni atitudinea antipartinică a lui VASILE LUCA, rezultă și din faptul că deși răspundea de Secția Plan-Finanțe a C.C. al P.M.R., aceasta a fost împiedicată să și exercite rolul de control asupra activității Ministerului Finanțelor și a celorlalte instituții financiare.-

x

În ce privește acțiunea contrarevoluționară de subminare a reformei bănești, din referatul privitor la modul cum s'a încasat impozitul agricol și impozitul pe veniturile populației în Ianuarie 1952, referat cu data de 27 Mai 1952, rezultă următoarele:

"VASILE LUCA având o poziție ostilă față de reforma bănească, a acționat împreună cu colaboratorii săi împotriva reformei bănești și prin intensificarea încasării impozitelor.-

Pentru aceste fapte se face vinovată întreaga conducere a Ministerului Finanțelor, care propunem să fie trasă la răspundere".-

În referatul din 3 Aprilie 1952, în care se analizează problema proceselor verbale încheiate la centrele de schimb, rezultă următoarele;

"Consecvenți atitudinii lor dușmănoase, de sprijinire a elementelor exploatare dela sate și pentru a demonstra că reforma bănească nu ar fi fost necesară - și prin faptul că majoritatea numerarului se găsește la salariați și nu la cei cu venituri din agricultură - A.VIJOLI după reformă a falsificat cifrele cu privire la raportul dintre sumele preschimbate în mediul urban și rural prin categorisirea localităților și prin faptul că în mod conștient nu a întocmit situațiile pe baza proceselor verbale".-

Privitor la participarea lui VASILE LUCA la această inducere în eroare a Partidului, din acelaș referat reese, conform unei declarații a Vice-Președintelui B.R.P.R. LUPU MARIN, că această listă a fost prezentată de VIJOLI lui LUCA, care a subliniat un număr de localități din listă și a dat dispoziții ca acestea, împreună cu unele suburbane să fie trecute din mediul urban în mediul rural.-

Din referatul cu data de 27 Mai 1952, privitor la instrucțiunile pentru plata acordului pentru chenzina a doua Ianuarie 1952 la raportul de 1:200, rezultă următoarele:

"Din analiza circularilor de mai sus și a efectelor lor, reese că s'a dus o acțiune organizată de către banda ce forma conducerea Ministerului Finanțelor și a Băncii de Stat, cu scopul criminal ca prin circulări confuze contradictorii și în special cari călcău hotărârile Partidului și ale Guvernului să saboteze reforma bănească, să producă agitații și nemulțumiri în rândurile muncitorilor, creind astfel greutatea Partidului și Guvernului.-

VASILE LUCA în loc să lupte în fruntea Ministerului Finanțelor pentru aplicarea hotărârilor Partidului în problema reformei bănești, a patronat luarea de măsuri împotriva intereselor clasei muncitoare".-

Se știe că prin aceste circulări contradictorii, s'au creat situații când întreprinderile aveau două directive pe linia Băncii de Stat și a Ministerului Finanțelor, iar ministerele lor tutelare nu au avut până la un timp decât instrucțiunile greșite ale Băncii.-

x

Cu privire la politica de investiții, din referatul din 16 Mai 1952, reese că conducerea Ministerului Finanțelor nu s'a interesat de activitatea Băncii de Credit și Investiții și nu a analizat niciodată munca în domeniul controlului.- VASILE LUCA nu s'a interesat de activitatea

./.

Băncii, n'a analizat felul cum își îndeplinește sarcinile și a predat Banca pe mâinile lui IACOB.-

Din referatul din 22 Mai 1952, privitor la problema investițiilor, rezultă următoarele:

"Fără a ține cont de condițiile existente, VASILE LUCA trasează sarcina "să nu fie începută nici o lucrare de investiții de către constructori fără proiecte și devize mai înainte de a fi încheiate contractele respective și de a avea asigurate condițiunile unei finanțări normale". (Expunere asupra bugetului general al R.P.R. în anul 1951).

Conducerea Băncii de Credit pentru Investiții, aplicând linia trasată de VASILE LUCA, a frânat deschiderea finanțării investițiilor.-

Prin faptul că Banca de Credit pentru Investiții, pentru deschiderea finanțării și pentru acordarea avansului de 15%, necesar pentru organizarea șantierului, cerea devize de execuție, avansul nu a fost dat cum era necesar la începutul anului și după întreaga lucrare, ci cu mari întârzieri și în mai multe rate în măsura întocmirii devizelor de execuție".-

În același referat se arată o serie de intervenții făcute pentru justa rezolvare a unor cereri de investiții direct la VASILE LUCA, care au rămas fără rezultat:

"Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice a căutat prin propuneri făcute la Ministerul Finanțelor și la Banca de Credit pentru Investiții, să elimine greutatea din finanțarea investițiilor.-

Astfel Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice la 15 Septembrie 1951, intervine la Banca de Credit pentru Investiții, propunând ca deschiderea finanțării investițiilor să se facă pe baza devizelor tehnice estimative și nu pe baza devizelor de execuție. B.C.I. respinge propunerea făcută de Ministerul menționat care se adresează apoi cu aceeași propunere Ministerului Finanțelor, fiind de asemenea respinsă de I. CRAIU.-

La 29 Noembrie 1951, tov. CHIVU STOICA se adresează printr'o scrisoare direct lui VASILE LUCA repetând propunerea Ministerului. Nici această intervenție nu s'a rezolvat în sensul propunerii.-

Astfel, toate încercările depuse de Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice s'au lovit de sabotajul elementelor dușmănoase din Ministerul Finanțelor și B.C.I.".-

Privitor la politica de Cadre dela Banca de Credit și Investiții, din referatul din 22 Mai 1952, rezultă următoarele:

"In Banca de Credit și Investiții, care este o parte integrantă a sistemului financiar-fiscal, s'a văzut linia proprie a lui VASILE LUCA, trasată în politica de cadre cu ocazia instalării sale în funcția de ministru al Finanțelor.-

Ministerul Finanțelor nu s'a ocupat deloc de problema cadrelor din B.C.I.

Conform deciziei Ministerului Finanțelor din 5 Februarie 1949, Direcția Cadrelor trebuia să fie sub directa conducere a lui VASILE LUCA. Acesta nu s'a ocupat de această problemă și a lăsat-o pe seama lui IACOB și VIJOLI, care au împiedicat Direcția Cadrelor din Minister ca să se ocupe de problema Cadrelor din B.C.I.; astfel dela înființarea B.C.I. și până în prezent, Divizia de Cadre dela B.C.I. în afară de unele îndrumări primite în legătură cu schema de organizare a Diviziei, n'a primit nici un fel de ajutor".-

In concluzie, în acest referat, verificându-se funcționarii cu munci de răspundere dela B.C.I., se constată prezența unui număr important de elemente dubioase și dușmănoase în frunte cu directorul general WEISZ IOAN și cu cei trei directori STROE MIHNEA, care a fost trimis în această funcție de VASILE LUCA în Octombrie 1951, MENDEL EUGEN și LIVEZEANU OCTAV.-

x

In celelalte referate ale comisiilor de partid, sunt analizate alte aspecte ale activității dușmănoase a fostei conduceri a Ministerului de Finanțe și a Băncii de Stat R.P.R. rezultând următoarele:

Din referatul cu data de 12 Mai 1952, rezultă următoarele:

"Punându-se problema modificării bugetului pe 1950, VASILE LUCA nu a aprobat să se facă modificările bugetului în cursul anului, cerând să se facă față sarcinilor noi prin acordarea de avansuri, care la finele anului să fie regularizate.-

Dar Nici avansuri dela buget nu puteau fi acordate fără aprobarea Consiliului de Miniștrii.

Pentru acoperirea ilegalităților comise, Ministerul Finanțelor a supus în luna Noembrie 1950 Consiliului de Miniștrii, un proiect de hotărâre care a fost aprobat cu nr. 1200 din 13 Noembrie 1950.-

Această hotărâre a fost redactată de Ministerul Finanțelor în așa fel încât Ministerul Finanțelor să aibă mână liberă pentru a face cheltuieli din bugetul Statului fără limită și fără controlul Partidului și Guvernului.-

Acordarea în mod ilegal a celor 19 miliarde pentru dotarea cu fonduri de rulment, este un fapt

care arată că Ministerul Finanțelor acționa peste capul Consiliului de Miniștri și a Prezidiului Mării Adunări Naționale, făcând apel la aceste foruri superioare numai pentru a-și acoperi faptele ilegale pe care le săvârșea.-

Răspunderea pentru plata ilegală a celor 19 miliarde, o poartă fosta conducere a Ministerului Finanțelor, în frunte cu VASILE LUCA".-

Din referatul asupra situației reale a bugetului de Stat pe anii 1949-1950 și 1951, rezultă următoarele:

"În această problemă ca și în problemele finanțării economiei naționale și altele pe care le-am cercetat, rezultă acțiunea vădit dușmănoasă a lui VASILE LUCA și a colaboratorilor săi dela Ministerul Finanțelor și Banca de Stat. Din cercetarea acestei probleme rezultă că VASILE LUCA a înșelat C.C. al P.M.R. și Marea Adunare Națională prin prezentarea de bugete false apreciate ca excedentare, ele în realitate fiind deficitare. Deasemenea rezultă că VASILE LUCA a călcat directivele Partidului cu privire la asigurarea realizării unor bugete excedentare.-

Scopul cu care Ministerul Finanțelor a făcut această acțiune dușmănoasă, a fost printre altele mărirea în mod artificial a circulației monetare pentru a submina leul și a produce perturbații în viața economică".-

Privitor la abaterea de dreapta în politica prețurilor în referatul din 14 Mai 1952, se arată următoarele:

"VASILE LUCA încă din perioada reformei monetare din 1947, a luat poziție împotriva liniei Partidului în problema corelației prețurilor.-

Cu ocazia discursului de Ziua Scânteii, în anul 1947, VASILE LUCA a afirmat: "P.C.R. și organul său central "Scânteia" se ridică hotărât împotriva încercărilor de lărgire a deschizăturii de foarfece între prețurile articolelor industriale, mai ales cele necesare gospodăriei țărănești și cele agricole.-

Astfel, proclamând o linie contrară liniei Partidului, VASILE LUCA a considerat ca fiind o "foarfecă" raportul de prețuri stabilit, opunându-se implicit politici de pregătire a condițiilor industrializării.-

În anul 1951, urmând aceeași linie contrară politicii Partidului, într'un articol scris pentru "Scânteia" și nepublicat, VASILE LUCA a afirmat: "Nu este adevărat ceea ce susțin unii că foarfecele între prețurile industriale și agricole ar fi în favoarea țărănimii. Trebuie să ținem seama că țărani dau o parte a produselor lor la colectare cu prețul de 5,60 lei pentru grâu și la prețul asemănător pentru alte produse, iar pe de altă parte ei primesc produse industriale nu numai la prețul de Stat ci și pe căile speculanților.-

"Odată cu instalarea lui VASILE LUCA, ca ministru al Finanțelor, acesta a pus în aplicare concepțiile sale oportuniste de dreapta care s'au manifestat și în politica prețurilor. Cu toate că raportul între prețurile industriale și cele agricole fixat la reforma monetară a fost deja răsturnat, Ministerul Finanțelor în frunte cu VASILE LUCA în loc să acționeze în direcția reducerii prețurilor și a închiderii foarfecii care deja se deschisese în favoarea produselor agricole, a acționat în direcție opusă.-

Din anul 1950, aproape toate pârghiile prețurilor fiind în mâna deviatorilor și concentrate în mâna lui VASILE LUCA (Ministerul Finanțelor, Comitetul pentru Prețuri, Comerțul Interior, Cooperația, etc.) abaterea în domeniul prețurilor se accentuează puternic pe baza aprobării prealabile a lui VASILE LUCA".-

In continuare răspunderea lui VASILE LUCA în ce privește politica de prețuri este stabilită în modul următor:

"Păturile avute ale țărănimii, așteptând noi majorări de prețuri, au stocat produsele lor ajutate fiind și de faptul că Ministerul Finanțelor pe baza legii din 1949, în loc să majoreze a redus impozitul agricol de la 9 miliarde lei la 6 miliarde lei.-

Astfel în urma politicii de prețuri practicate de deviatorii de dreapta în frunte cu VASILE LUCA, prețurile de achiziții au mers în coada prețurilor pieții neorganizate, iar organele de Stat și cooperatiste în loc să acționeze în direcția reducerii nivelului general al prețurilor, au contribuit la umflarea lor".-

Urmarea acestei politici de prețuri este arătată în modul următor:

"Cele de mai sus arată că în timp ce țărani au putut cumpăra pe prețuri aproape neschimbate, și-au valorificat produsele lor la un nivel general de prețuri foarte ridicat chiar dacă avem în vedere și cotele obligatorii.-

Astfel, ca urmare a acțiunii deviatorilor de dreapta, păturile avute ale țărănimii au fost în mod consecvent privilegiate în detrimentul clasei muncitoare și a intereselor industrializării țării.-

Ministerele și instituțiile economice care au avut drept legătură superioară pe VASILE LUCA, Ministerul Comerțului Interior, Ministerul Industriei Ușoare, Ministerul Industriei Alimentare (Cooperația) au mers deasemeni pe linia abaterii de dreapta în domeniul prețurilor.-

Aceasta are ca explicație pe de o parte faptul că VASILE LUCA a imprimat concepțiile sale deviatoare contrare liniei Partidului acestor instituții, iar pe de altă parte faptul că aparatul acestor ministere și instituții este împânzit de elemente dubioase, de foști exploata-

tori, care au dus o acțiune consecventă de sabo-
tare în domeniul prețurilor, presând în direcția
umflării lor continue".-

Privitor la problema stabilirii impozitului agricol
pe anii 1949-1950 și 1951, din referatul cu data de 14 Mai
1952, rezultă următoarele:

"Legea impozitului agricol din 1949, a fost
întocmită de conducerea Ministerului Finanțelor,
pe baza tezei antimarxiste a lui VASILE LUCA,
după care numărul absolut al chiaburilor s'ar
micșora în perioada de trecere dela capitalism
la socialism.-

Conducerea Ministerului Finanțelor nu s'a
călăuzit după legislația sovietică din 1940, care
în privința stabilirii impozitului agricol indi-
ca conținutul de clasă pe care ar fi trebuit
să-l aibă legea impozitului agricol din 1949.

Legea impozitului agricol din 1949, avan-
tajează țărănimea și în totalitatea sa astfel că
pe baza calculării venitului impozabil așa cum
prevede legea, s'au scutit de plata impozitului
agricol 1.079.900 gospodării agricole individua-
le în 1949, iar în anii 1950 și 1951, s'au scutit
848.428 respectiv 742.547 gospodării.-

Deasemenea impozitele plătite de chiaburi
pe baza noii legi sunt aproape aceleași ca și
cele plătite în anul 1948 după vechea lege".-

În baza datelor arătate mai sus, referatul menționat
trage următoarea concluzie:

"Din cele de mai sus rezultă că conducerea
Ministerului Finanțelor, a aplicat în politica
fiscală o linie proprie antipartinică, alta de-
cât linia Partidului, prin care a favorizat creș-
terea elementelor capitaliste la sate, a frânat
ritmul de dezvoltare socialistă a agriculturii
și a împiedicat ca țărănimea muncitoare să parti-
cipe după posibilitățile ei crescânde la indus-
trializarea socialistă a țării.-

Pentru toate acestea răspunderea o poartă
VASILE LUCA, VAIDA VASILE și MALINSCHI VASILE,
care au colaborat la întocmirea legii impozitu-
lui agricol".-

x

x

x

./.

II. FAPTE REZULTATE DIN DECLARAȚIILE OBTINUTE PANA
IN PREZENT IN PROBLEMA FINANCIARO-BANCARA SI A COOPERATIEI.

1/. Politica dușmănoasă și sabotoare în problema fon-
durilor de rulment, a suplimentărilor și a investițiilor.

La baza politicii sale de finanțare a industrializării socialiste a țării noastre, VASILE LUCA în opoziție cu linia Partidului și desconsiderând experiența primului Stat Socialist, a pus teza sa antimarxistă că în condițiile trecerii dela capitalism la socialism, lupta de clasă nu se ascute ci se sfînge și că cheia dezvoltării economice a țării noastre ar fi nu industrializarea socialistă ci îmbogățirea chiaburimii.-

Pornind dela această premiză, VASILE LUCA a luat o serie de măsuri care au împiedicat în practică buna funcționare a industriei socialiste, printr'o politică de frânare a dezvoltării industriei mijloacelor de producție și a industriei grele în general. In acest sens el a căutat să pună piedici aplicării politicii Partidului nostru și în problema investițiilor pentru nevoile social-culturale ale muncitorimii.-

Astfel, SOLYMOS IVAN, fost vice președinte al Centrocopolului arată în declarația sa din 1 Iulie 1952, următoarele:

"Deasemenea VASILE LUCA avea o atitudine dușmănoasă față de sectorul industrial. Astfel s'a manifestat de mai multe ori față de mine printr'o atitudine nejustă, exprimându-se că dă prea mulți bani sectorului industrial, fără rezultate suficiente.-

Ca o consecință a acestor atitudini, avea tendința de a reduce schemele întreprinderilor industriale și de a refuza fondurile de rulment. In special față de lucrările Canalului Dunărea Marea Neagră, s'a manifestat dușmănos, refuzând aprobarea schemei și a sumelor necesare.-

Astfel prezentându-i schema Canalului, mi-a dat ordin ca să reduc schema cu 60%".-

In declarația sa din 23 Aprilie 1952, numitul PAPUC EMIL fost șeful sectorului Planificarea Circulației Monetare din Banca de Stat R.P.R., arată următoarele:

"La întocmirea planului de cassă pe trim. IV al anului 1951, se făcuseră la Consiliul de Miniștrii de către VASILE LUCA amputări masive la toate capicolele de plăți arătate mai sus, astfel că în totcursul executării planului de cassă pe trim. IV/1951, s'au primit de către sectorul Planificarea Circulației Monetare începând cam din 25 Oct. 1951

cereri tot mai numeroase de suplimentări în special la cărăușie și deplasări.-

Cu toate că sectorul, prin IVANCEANU VICTOR prin directorul adjuncț PLEACOV DUMITRU și prin mine am sesizat zi de zi conducerea superioară a Băncii de Stat și anume pe consilierul RADULESCU GHEORGHE încă la sfârșitul lunii Oct. de numeroasele cereri de suplimentări ce se primeau în Centrală, sau secereau telefonic urgent de către sucursalele noastre, totuși dela prima sesizare și până la 5-6 Noembrie 1951, consilierul RADULESCU mi-a spus categoric de fiecare dată, în fiecare zi, "nu se dă nici o suplimentare" și a spus că se va duce VIJOLII astăzi sau mâine la Ministerul Finanțelor să ceară aprobarea suplimentărilor direct dela VASILE LUCA.-

Deși am sesizat în fiecare zi situația tot mai grea a unităților noastre exterioare, cât mai ales a întreprinderilor economice care aveau nevoie urgent de numerar pentru plata cărăușilor și a deplasărilor (direct productive), totuși conducerea Băncii nu ne-a dat până la 5-6 Noembrie 1951, nici un fel de aprobare pentru a rezolva măcar în parte cererile ce ne reveneau".-

WEISZ IOAN fostul director general al Băncii de Investiții, arată în legătură cu aceasta, în declarația sa din 2 Iunie 1952, următoarele:

"Insuficiența fondurilor de rulment a dus la nerealizarea planului de producție, căci din lipsă de fonduri nu s'au putut aproviziona cu materiale, achita salariile, deci din insuficiența mijloacelor financiare producția a suferit atât cantitativ cât și calitativ. Conducătorii unităților economice care trebuiau să recurgă la credite bancare, au fost împiedicați de a întrebuința toată activitatea lor în vederea organizării muncii de producție sau de desfășurare, pierzând vremea cu îndeplinirea formalităților în mod normal inutile, pentru obținerea fondurilor bancare. Toate acestea au contribuit la desorganizarea unităților economice la desorganizarea gospodăriei chibzuite și la mărirea prețului de cost. Unele unități s'au îndatorat, blocând conturile furnizorilor, care la rândul lor au blocat conturile altora. Lipsa de preocupare a Ministerului de Finanțe de a urmări raportul între creșterea fondului de salarii și creșterea productivității muncii, a dus la creșterea nejustă a fondului de salarii și deci la mărirea prețului de cost".-

Pentru a acoperi politica sa criminală de frânare a industrializării socialiste, VASILE LUCA a folosit diferite metode care îngreunau în practică obținerea creditelor atât de necesare bunului mers al întreprinderilor din sectorul socialist. În această privință EIDLITZ ZOLTAN, fost director

general al Departamentului Laptelui din Ministerul Industriei Alimentare și mai înainte de aceasta, directorul Secretariatului în Ministerul de Finanțe, arată următoarele în declarația sa din 3 Iulie 1952:

"In problema investițiilor precizez că documentațiile care se cereau pentru deschiderea finanțărilor prescrise de legile existente erau foarte greu de executat la timp, din cauza lipsei de proiectanți, totuși Banca de Credit pentru Investiții cerea mereu aceste documentații, chiar când se țineau în loc investiții importante. Am discutat de mai multe ori cu WEISZ director general al Băncii de Credit pentru Investiții (B.C.I.) această problemă și care mi-a arătat că este obligat ca întotdeauna să aplice legea fiind constrâns de IACOB și chiar dacă s'a dus la VASILE LUCA, problemele au rămas tot nerezolvate. Stiu că în această problemă, VASILE LUCA avea poziția fermă că fără documentația prescrisă de lege, nu deschide finanțarea. În această problemă VASILE LUCA aplica legea în mod rigid, neținând seama de interesele celorlalte ministere, afirmând în permanență că trebuie să aplicăm legea pentru a se introduce disciplina de Stat".-

RADULESCU GHEORGHE, fost consilier la Banca de Stat R.P.R. arată în declarația sa din 5 Iunie 1952, următoarele:

"Este adevărat faptul că în trim. IV al anului 1951 s'au primit în Centrala Băncii de Stat mai multe cereri de suplimentări decât în trimestrele anterioare. La această situație s'a ajuns în urma faptului că în planul de cassă s'au prevăzut sume mult mai mici decât în celelalte trimestre, la capitolele "Aprovizionări" și "Deplasări". După cât îmi amintesc Banca de Stat a prevăzut aceste sume mult mai mici, în urma faptului că prezentându-se Ministerului de Finanțe planul de cassă pentru a fi aprobat, VASILE LUCA a redus sumele inițiale care au fost la fel ca și în trimestrele anterioare.-

Reducerea acestor sume a provocat întreprinderilor greutate prin aceea că trebuiau să facă cereri de suplimentări, dat fiind faptul că necesitățile de numerar erau mai mari, ceea ce implica îndeplinirea de formalități și pierderea de timp, ducând în ultimă instanță la stânjenirea planurilor de producție ale întreprinderilor.-

Fiind chemat de VIJOLI AUREL cu ocazia când acesta a adus dela Ministerul de Finanțe proiectul de plan pentru a fi refăcut, i-am spus acestuia de consecințele reducerii sumelor din cele două capitole. VIJOLI AUREL mi-a răspuns că reducerile au fost făcute de către VASILE LUCA și că nu se mai poate face nimic".-

Această politică de restrângere a creditelor pentru investiții urmărea în mod vizibil nu numai frânarea industrializării socialiste ci și subminarea reformei bănești, ale cărei principii și termene de aplicare erau cunoscute în primul rând de către VASILE LUCA. În acest sens, RADULESCU GHEORGHE arată în continuarea aceleiași declarații, următoarele:

"Politica monetară în acea epocă trebuia să fie de lărgire a plăților și nu de restrângerea lor, dat fiind faptul că sumele reduse se refereau la cumpărări din sectorul particular care trebuiau să fie cât mai larg planificate. Aceasta pentru a da posibilitatea întreprinderilor, să-și procure cele necesare producției cu lei care în scurt timp urmau să fie retrași. Acest fapt ar fi dus la îndeplinirea a însuși scopului reformei bănești, acela de a lovi în sectorul particular care se compunea din speculanții dela prășe și sate. Deci această restrângere de plăți a fost de natură să dăuneze economiei naționale".-

Deplina înțelegere în ducerea acestei politici dușmănoase de investiții între VASILE LUCA și fostul Președinte al Băncii de Stat R.P.R. VIJOLI AUREL, cum și faptul că se urmărea între altele și subminarea reformei bănești, apare și din declarația lui PAPUC EMIL, din 5 Mai 1952:

"Din momentul în care VIJOLI AUREL a primit din partea Guvernului sarcina pregătirii reformei bănești, ar fi trebuit să traseze direct sau prin consilierul RADULESCU GHEORGHE, anumite directive sectorului Planificarea Circulației Monetare, directive pe baza cărora acesta (P.C.M.) să poată dispune către unitățile exterioare ale Băncii de Stat, de a deschide mai larg robinetul la plăți și anume la capitolele Deplasări, Aprovizionări și Plăți pentru Servicii (piese și materiale dela particulari și cărașie) și "alte cumpărături din mediul rural", (animale de tracțiune și furaje) dela particulari, țărani individuali. Aceste directive nu au fost date de către AUREL VIJOLI nici chiar atunci când sectorul Planificarea Circulației Monetare a sesizat pe consilierul RADULESCU GHEORGHE de prezentarea în centrală a unui număr foarte mare de cereri scrise și telefonice de suplimentări la capitolele menționate mai sus, cereri ce erau făcute de către unitățile de Stat, întreprinderi și instituții.-

VIJOLI AUREL nu numai că nu a dat dispozițiuni de a se deschide robinetul cât mai larg la plăți, ba dimpotrivă a dat dispozițiuni consilierului RADULESCU să oprească orice fel de aprobări de suplimentări la planul de casă pe trim. IV/1951.-

Consilierul RADULESCU GHEORGHE ne-a spus categoric de fiecare dată în fiecare zi, "nu se dă nici o suplimentare, că VIJOLI se va duce cu aceste cereri la Ministrul LUCA să ceară aprobarea suplimentării".-

Rezultă deci că VASILE LUCA, care, după cum am văzut mai sus era inspiratorul acestei politici opuse liniei Partidului, în cârdășie criminală cu VIJOLI AUREL, care era adeptul acestei politici, nu a aprobat cererile de suplimentări, tocmai pentru a lovi în industrializarea socialistă a țării noastre și în reforma bănească.-

Cele arătate mai sus sunt confirmate și în declarațiile lui WEISZ IOAN; astfel în declarația sa din 9 Iunie 1952, acesta arată următoarele:

"Prin linia trasată de VASILE LUCA, acesta a dus o activitate dușmănoasă împotriva hotărârilor Partidului, prin atitudinea de rigiditate în problema finanțării și a investițiilor în special, prin faptul că el nu a dat nici un ajutor ministrilor care i s'au adresat pentru înlesniri ci îi trimetea la Consiliul de Ministrii aplicând în mod mecanic disciplina financiară și contribuind astfel la neîndeplinirea planului. Intrucât prin hotărârea Consiliului de Ministrii nr. 1113 se prevedea ca decontarea avansului să se facă în tot cursul lucrării și nu numai spre sfârșitul ei, întreprinderile de construcții au avut greutăți în tot cursul anului 1950 și în primele trei luni ale anului 1951, prin imposibilitatea de executare a lucrărilor.-

Prin faptul că această hotărâre nu a fost studiată și întocmită în mod desăvârșit, s'au cauzat mari pagube economiei naționale. În problema acordării fondului de investiții, o problemă de bază principală, o constituie acordarea creditelor pe termen scurt. VASILE LUCA nu cunoștea această problemă. Aceasta a dăinuit din 1949 până în August 1951, pricinuind mari pagube economiei naționale și constituind una din cauzele pentru care constructorii nu puteau începe lucrările.-

Prin neaducerea la îndeplinire a art. 7 din H.C.M. nr. 1113 în care se prevede că B.C.I. este obligată să verifice formale în termen de 48 ore și să se facă deschiderea finanțării, s'au produs mari întârzieri ceea ce a dus la neîndeplinirea planului la timp".-

Pentru a-și crea o justificare a refuzului de a aproba cererile de suplimentări și dotarea întreprinderilor cu investițiile necesare, VASILE LUCA a trasat sarcina organelor în subordine din Ministerul de Finanțe și Banca de Stat R.P.R. să nu acorde nici un fel de credite ^{decît} pe bază de deviz, contând

că prin aceasta se vor crea o serie de piedici birocratice care vor întârzia în fapt acordarea acestor credite, cu intenția vădită de a frâna executarea lucrărilor de construcție. În această privință, WEISZ IOAN arată în declarația sa din 7 Iunie 1952, următoarele:

"În problema documentației, VASILE LUCA mi-a atras atenția de la început să nu lucrăm decât pe bază de deviz. La o ședință cu miniștrii care executau lucrări de construcție, aceștia au ridicat problema devizelor. VASILE LUCA a refuzat orice amendament în această privință, spunându-le că pentru aceasta să se adreseze la Consiliul de Miniștrii și atrăgându-mi din nou atenția să nu lucrez fără devize. Pentru niște lucrări de metalurgie, tov. CHIVU STOICA s'a adresat în scris la Ministerul de Finanțe, pentru niște fonduri fără deviz. VASILE LUCA a respins această cerere. Eu personal m'am dus cu câteva cazuri concrete pentru aprobarea lor ce erau cerute de Industria Ușoară și Departamentul Gospodăriilor Locale, pe care le-a respins. În general linia imprimată de el era: "fără deviz nu se dau bani". Când i-am arătat că pe șantierul Sovrom-Construcție în apropierea Bucureștiului stau muncitorii fără materiale și fără să producă, VASILE LUCA nu și-a schimbat această linie? -

iar în declarația sa din 6 Iunie 1952, WEISZ IOAN adaugă următoarele:

"Regimul finanțării investițiilor numai pe bază de devize prevăzut de Hotărârea Consiliului de Miniștrii nr. 1113 a fost introdus în anul 1949, numai fiind corespunzător și a împiedicat investițiile și pe anul 1951. Cu toate că miniștrii care execută lucrări și Banca de Credit și Investiții au arătat fostului ministru de finanțe VASILE LUCA, imposibilitatea de a realiza planul, acesta nu a luat nici o măsură. Prin nerespectarea H.C.M. nr. 1113 în sensul că finanțările nu s'au deschis în toate cazurile în 48 de ore de la data depunerii documentației la Bancă, au survenit întârzieri, ceea ce a avut ca consecință întârzierea planului de investiții pe anul 1951 și anterior. - Acordarea creditelor cu termen scurt se face de către Banca de Credit și Investiții și ea nu a mai putut da rezultate fiind introdusă abia în a doua jumătate a anului 1951. Aceasta a împiedicat activitatea întreprinderilor de construcții, provocând blocajul conturilor și plata dobânzilor de întârziere, ceea ce a dus la micșorarea beneficiilor întreprinderilor de construcții. -

Prin faptul că abia în trim. IV s'a introdus sistemul acordării avansului imediat după depunerea documentației, fără verificarea devizelor, a fost sabotată desfășurarea lucrării organizării șantierelor, ceea ce a adus pagube economiei

naționale. Deasemeni neexistând unități B.C.I. în toate regiunile și localitățile unde se desfășoară lucrări mari, a fost împiedicată o finanțare normală, deoarece constructorii erau obligați să facă drumuri lungi și inutile pentru orice formalitate.-

Eu sunt vinovat și complice cu VASILE LUCA de acțiunea dușmănoasă și de sabotare a planului de investiții.-

Consecințele acestei activități de sabotare a economiei naționale, sunt arătate de WEISZ în declarația sa din 2 Iunie 1952, după cum urmează:

"Cu toate că Consiliul de Miniștri a permis aprovizionări de materiale de investiții fără documentație, atât în anul 1950 cât și în anul 1951, totuși planul de investiții nu s'a realizat decât în proporție de 70% iar în anul 1951 s'au pierdut trei luni de zile și planul nu a putut fi realizat decât în proporție de 54%"

Problema finanțării economiei naționale și a investițiilor, astfel cum a reeșit din citatele de mai sus, a avut însă și grave repercusiuni în politica monetară, ducând la subminarea monedei naționale și în acelaș timp a economiei noastre.-

Astfel, VIJOLI AUREL arată în declarația sa din 13 Iunie 1952, următoarele:

"Imediat după reforma monetară din 1947, fiind nevoie de investiții în țară, Ministerul de Finanțe care era obligat să dea fondurile necesare acestei investiții, nu a făcut-o din lipsă de fonduri. Astfel că Ministerul de Finanțe a cerut Băncii de Stat să-i pună la dispoziție sumele necesare, fapt ce s'a și întâmplat. Ministerul de Finanțe trebuia ca îndată ce era în posesia sumelor de fonduri să restituie Băncii sumele respective.-

Ministerul de Finanțe trebuia să acopere pierderile ce le aveau întreprinderile din activitatea lor. Neacoperind aceste pierderi, a determinat Banca de Stat să suporte aceste pierderi.-

Unele diferențe de prețuri dela întreprinderile care normal trebuiau plătite de Ministerul de Finanțe nu au fost plătite și ca urmare a trebuit să le suporte tot Banca de Stat.-

Aceste sume totalizează circa 30 miliarde lei sume care au stat în activul Băncii până în imediata apropiere a reformei bănești din Ianuarie 1952.

Pentru faptul că Ministerul de Finanțe a rămas dator la Banca de Stat cu sumele arătate mai sus, aceasta a determinat ca Banca de Stat să pună pe piață noi emisiuni de bani. Acest fapt a dus la slăbirea monedei naționale care la rândul ei a slăbit economia națională, subminând totodată interesele clasei muncitoare.-

Dându-mi seama de consecințele politicii de subminare a intereselor clasei muncitoare dusă de VASILE LUCA, IACOB ALEXANDRU și MODORAN VASILE, am atras atenția personal lui VASILE LUCA, ca Ministerul de Finanțe să achite sumele arătate mai sus. De asemenea am vorbit personal cu IACOB ALEXANDRU și MODORAN VASILE, cărora le-am atras atenția asupra situației create Băncii de Stat prin politica dusă de ei. Deși cu toții știau mai dinainte de această situație, totuși ei nu au luat nici o măsură de achitarea sumei respective"

Privitor la aceiaș acțiune de înzestrare cu fonduri de rulment prin Banca de Stat, MODORAN VASILE arată în declarația sa din 12 Iunie 1952, următoarele:

"In anul 1949, VASILE LUCA a fost de acord cu propunerea făcută de IACOB ca fondurile de rulment ce urmau să fie date întreprinderilor, să fie acoperite parte cu fondurile din buget, parte cu creditele bancare ce obținuseră întreprinderile dela Banca de Stat. Această propunere a fost pusă astfel: Banca de Stat a ridicat obligația de plată făcută de întreprinderi, scutindu-le de plata dobânzilor. Volumul acestor credite a fost trecut într'un post aparte în bilanțul Băncii de Stat, pe baza acestei metode s'a făcut înzestrări cu fonduri de rulment pe anii 1949, 1950, 1951.-

Sumele provenite din aceste operațiuni de înzestrare cu fonduri de rulment, reprezentau în fond o datorie a Statului la Banca de Stat. Atât la prezentarea bugetului pe anul 1950 cât și la bugetul pe anul 1951, VASILE LUCA n'a dat sarcină pentru introducerea în buget a plății datoriei față de Banca de Stat, deși i-am vorbit despre aceasta.-

La stabilirea excedentului pe anul 1950, această datorie n'a fost luată în calcul, întrucât nu figura la cheltuieli. Neintroducerea plății acestei datorii față de Banca de Stat, a făcut ca bugetul pe anul 1950, să apară excedentar, deși în realitate era buget deficitar, datorită acestei sume care greva asupra Statului. Neplata la timp a acestei datorii, precum și neinformarea Partidului de către colectivul de conducere al Ministerului asupra acestei probleme deosebit de importante, a constituit un act dușmănos față de Partid și clasa muncitoare. Acest act dușmănos a provocat o influență nefavorabilă asupra circulației monetare și a întregii economii naționale"

iar în declarația sa din 3 Iunie 1952, MODORAN adaugă:

"Excedentul pe anul 1950 s'a stabilit ținând seama de veniturile efectiv realizate și cheltuielile efectiv plătite, deci fără datoria față de Banca de Stat pentru care VASILE LUCA nu dăduse sarcină de plată. Din cauză că nu s'a introdus această datorie în capitolul cheltuieli, pentru motivele arătate, bugetul pe 1950 a apărut

./.

excedentar. Dacă ținem seama de această datorie față de Banca de Stat, atunci bugetul pe anul 1950 apare deficitar".-

IACOB ALEXANDRU fostul ministru adjunct al Ministerului Finanțelor, arată în declarația sa din 14 Iunie 1952, următoarele:

"În anul 1949, s'a început dotarea întreprinderilor cu fond de rulment. În anul 1950 cât și în anul 1951, au existat defecțiuni serioase în sensul că nu s'au prevăzut în buget sumele juste pentru finanțarea fondurilor de rulment. Au fost cazuri când s'au dat unelor întreprinderi fonduri de rulment mai mult decât era necesar, iar la altele mai puțin. Deasemenea au fost unele cazuri când plățile de fonduri de rulment s'au făcut cu întârzieri.-

În ce privește beneficiile și pierderile planificate, în unele cazuri au fost repartizate în mod injust pe unitățile productive. Această situație a făcut ca unele întreprinderi să nu poată să realizeze beneficii astfel nici fondul directorial, iar altele au realizat beneficii cu multă ușurință.-

Astfel întârzierea dotării la timp a întreprinderilor cu fonduri a dus la lipsirea întreprinderilor respective de fondurile necesare, ceea ce s'a răsfânt în mod negativ asupra producției. Stabilirea de beneficii prea mari a dus la aceleași rezultate, plus la imposibilitatea creierii fondului directorial".

iar în declarația sa din 26 Iunie 1952, IACOB ALEXANDRU arată:

"În cursul anului 1951, Comisia de Stat a Planificării a propus și Consiliul de Miniștri a aprobat schimbarea planului economic la o serie de întreprinderi. Când prin aceste schimbări s'a schimbat și felul producției, s'au ivit nepotriviri între planul financiar vechi și planul economic nou, deoarece planul financiar n'a fost schimbat și el odată cu cel economic.-

Întreprinderile al căror plan economic a fost schimbat fără să fie schimbat și planul financiar, când acest lucru era necesar, erau forțate să apeleze la credite dela Banca de Stat la care urmau să fie plătite dobânzi, ceea ce ducea la ridicarea prețului de cost al producției respective. Plata dobânzilor de către întreprinderi în mod nejustificat ducea la slăbirea luptei acestor întreprinderi pentru întărirea gospodăriei chibzuite, ceea ce reprezenta un pericol foarte mare pentru întărirea disciplinei de plan și a celei financiare. Eu am avut cunoștință de consecințele care decurg din nepunerea de acord a planului economic cu cel financiar".-

DINU CONSTANTIN, fost director adjunct la Ministerul de Finanțe, la Direcția Finanțării Economiei Naționale, arată în mod concret aplicarea acestei politici de investiții, în declarația sa din 12 Iunie 1952:

"Cunosc două cazuri mai importante unde atitudinea luată de către conducerea Ministerului de Finanțe a produs greutate în realizarea în termen a planului de investiții de către întreprinderile de construcții respective:

1/. Respingerea cererii făcută în jurul datei de 1 Noembrie 1951 de către Ministerul Metalurgiei, de a nu se mai pretinde de către B.C.I. la deschiderea finanțării, devizul de detalii (execuție).-

2/. Respingerea cererii Ministerului Energiei Electrice către conducerea Ministerului de Finanțe, de a se acorda întreprinderilor sale de construcții creșterea de fondde rulment sau cel puțin a unui avans important necesar lucrărilor din planul de investiții energetice pe anul 1952.

Nefinanțarea la timp a planului de investiții a avut ca urmări practice întârzieri în executarea lucrărilor de investiții. Au avut de suferit următoarele lucrări:

a/. Lucrările pe care le aveau de executat întreprinderile de construcții ale Ministerului Energiei Electrice: Ergo-Construcția, Electro-Montajul și dacă nu mă înșel Hidrocentrala Electrică V.I. Lenin-Bicaz.-

b/. Lucrările de investiții din domeniul Ministerului Metalurgiei sunt foarte numeroase și nu știu care anume a avut de suferit".-

2/. Politica de avantajare a chiaburimii și mijloacele folosite în acest scop:

Cu totul contrară liniei Partidului și vădit dușmănoasă a fost politica fiscală pe care VASILE LUCA a imprimat-o în materie de impozite agricole și ea a dus la subminarea economiei și finanțelor noastre și la sărbirea alianței între clasa muncitoare și țărănimea muncitoare prin avantajarea acesteia din urmă.-

Astfel, VIJOLI AUREL arată în declarația sa din 13 Iunie 1952, următoarele:

"Politica de impozite dusă de VASILE LUCA și IACOB ALEXANDRU asupra țărănimii și în special a chiaburimii a fost de așa natură că a subminat și mai mult moneda noastră după reforma monetară din 15 August 1947, fapt care a silit Partidul și Guvernul să vină cu o nouă reformă în Ianuarie 1952.-

În legătură cu politica nejustă în ce privește impozitul agricol a fost sesizată în mod oficial comisia formată la C.S.P. (Comisia de Stat a Planificării). Această comisie studia situația economică a țării. Constatând că impozitul agricol este prea redus față de veniturile țărănimii și în special a chiaburimii, această comisie a stabilit ca Ministerul de Finanțe să ia măsuri ca

./.

dela 1 Ianuarie 1951 să mărească impozitul agricol. Deși VASILE LUCA și IACOB ALEXANDRU au cunoscut această hotărâre, ei nu au luat nici un fel de măsuri. Deasemeni am constatat că VASILE LUCA a dus o politică de subminare a economiei și finanțelor noastre prin aceea că a pus să fie redusă suma de 12 miliarde fixată pentru impozitul agricol la 9 miliarde lei.-

Consecințele reducerii impozitului agricol în condițiunile arătate mai sus, au fost următoarele:

- a). Avantajarea țărănimii și în special a chiaburimii.-
- b). Subminarea intereselor clasei muncitoare deoarece avantajarea chiaburimii se făcea în dauna clasei muncitoare.-
- c). Subminarea monedei noastre prin faptul că se ridicau mereu prețurile agricole.-
- d). Nestimularea schimbului între oraș și sat.
- e). Nestimularea țărănimii la o productivitate mai mare".-

In aceeași privință PAPUC EMIL, arată în declarația sa din 3 Iunie 1952, următoarele:

"Ministerul de Finanțe și Banca de Stat nu au aplicat în mod just impozitul agricol progresiv proporțional asupra veniturilor individuale țărănești așa cum prevede legea de aplicare a impozitului agricol, deși anii 1950-1951 au fost ani în care recolta a fost bogată. Astfel, deși suma de 12 miliarde fixată prin lege ca impozit agricol pe anul 1951 nu era corespunzătoare veniturilor proprietăților individuale țărănești în urma recoltelor bogate, totuși Ministerul de Finanțe nu a impus și încasat decât numai 9 miliarde din această sumă, fixată de lege și acest lucru dovedește că atât Ministerul de Finanțe cât și Banca de Stat au dus o politică de ocrotire a păturilor avute dela sate și în special pătura chiaburească"

Politica fiscală în materie de impozite agricole dusă de VASILE LUCA, nu este întâmplătoare ci ea face parte din sistemul de măsuri dușmănoase față de Partidul nostru și de clasa muncitoare prin care pe baza concepțiilor lui nemarxiste, VASILE LUCA urmărea avantajarea cu orice preț a chiaburimii. Acest lucru rezultă cu prisosință din declarația lui SOLYMOS IVAN din 1 Iulie 1952, în care acesta arată următoarele:

"Participând în calitate de director al Dir. Statelor la ședința pregătitoare a bugetului și legilor fiscale, am asistat la discuții aprinse între consilierul COZORENCO și IACOB ALEXANDRU și MODORAN VASILE. COZORENCO a susținut că impozitele trebuie să fie mărite la elementele capitaliste dela orașe și sate, arătând greșita politică fiscală dusă de către Ministerul de Finanțe în anul 1948 (această discuție a avut loc cu ocazia pregătirii bugetului pe 1949). Cu toate aceste observații făcute de către COZORENCO, legile fiscale pe 1949

au menținut linia veche de favorizare a elementelor capitaliste. În general am observat că propunerile făcute de către COZORENCO, care aveau ca scop îndreptarea muncii în Ministerul de Finanțe și a Băncii de Stat și ducerea unei politici financiare juste, au fost respinse de către conducerea Ministerului în frunte cu VASILE LUCA".-

Metodele prin care VASILE LUCA a urmărit avantajarea chiaburimii au fost numeroase și ele sunt arătate pe larg în declarațiile celor reținuți în problema financiară-bancară și a cooperăției.-

Astfel, CRAIU IOAN, fost consilier ministerial în Ministerul de Finanțe, arată în declarația sa din 3 Iunie 1952, următoarele:

"VASILE LUCA n'a supus Consiliului de Miniștri pentru a se soluționa definitiv problema identificării chiaburilor, deși era singurul din Minister care putea face aceasta și cunoștea toată problema".-

VIJOLI AUREL arată în declarația sa din 13 Iunie 1952, modul în care VASILE LUCA a acordat credite viticultorilor chiaburi:

"Acest lucru s'a petrecut în felul următor:
a). Ministerul Agriculturii solicita Băncii de Stat credite pentru viticultori indiferent de poziția lor socială.-

b). Aceste adrese erau înaintate Băncii de Stat care la rândul lor erau prezentate atât de mine cât și de LUPU MARIN lui VASILE LUCA pentru a decide.-

c). În baza aprobării dată de VASILE LUCA, Banca de Stat pune la dispoziția viticultorilor indiferent de poziția lor socială, creditele acordate.-

Prin politica dusă de VASILE LUCA în legătură cu acordarea creditelor viticultorilor chiaburi, a fost subminată creșterea socialismului la sate, dându-se posibilitatea creșterii și întăririi chiaburimii.-

Deasemeni creșterea și întărirea chiaburimii s'a făcut și mai mult în urma prețurilor avantajose ce le-au fost acordate de M.A.T. la desfacerea vinurilor.-

iar în declarația sa din 3 Iunie 1952, VIJOLI AUREL arată rezultatele concrete ale avantajării țărănimii și în special a chiaburimii și țăranilor înstăriți, constând din:

"Circa 700.000 (familii) au fost scutiți de orice impozit.-

Chiaburii și țăranii înstăriți au fost impuși la un impozit mai mic decât trebuia.-

La impozit s'au dat un număr mai redus de

chiaburi decât cel real. Apoi toți aceștia își vindeau produsele lor la prețuri de speculă".-

Consecințele neîncasării diferenței de 3 miliarde de lei la impozitul agricol în urma opunerii fostului ministru adjunct IACOB care aplica întocmai dispozițiile primite dela VASILE LUCA, cu care era în totul de acord, ca și neîncasarea creanțelor asupra debitorilor agricol i care se cifrau la circa 6 miliarde lei vechi, sunt arătate de către PAPUC EMIL în declarația sa din 5 Mai 1952:

"Consecința principală a acestor acțiuni a fost în primul rând creșterea și întărirea elementelor capitaliste dela sate (chiaburimea) care au avut posibilitatea să acționeze nestințeriți acumulând bani și produse agricole pentru a le specula în voie pe piața neorganizată, măbind în felul acesta prețurile la articolele alimentare. O altă consecință importantă a fost aceea că prin neaplicarea justă a impozitului agricol, acesta nu a mai constituit o pârghie importantă în mâna Guvernului de a mări fondul de produse agricole și prin aceasta populația orășenească respectiv clasa muncitoare a fost lipsită de produsele agricole de strictă necesitate".-

Aceiaș politică injustă de desavantajare a clasei muncitoare este arătată în declarația sa din 24 Iunie 1952, de către SOLYMOS IVAN, în care acesta arată:

"In luna Iunie 1951, STEFAN VOITEC hotărăște fără a pune prealabil în discuția comitetului executiv, un plan de 42 miliarde lei la mărfurile industriale pentru trimestrul III. Acest plan a fost susținut cu tărie de VASILE LUCA. Trebuie să menționez că în acest plan au fost prevăzute și trimise cantități enorme de mărfuri industriale alimentare către sate, pe când planul de achiziții a fost foarte mic. In special în acel timp, la insistența lui VOITEC, VASILE LUCA a dat ordin să se trimeată cantități mari de zahăr la sate, fără a se cere în schimb produse agricole".-

iar în declarația sa din 20 Iunie 1952, SOLYMOS IVAN redă un alt aspect al aceleiași politici de avantajare a chiaburimii:

"Deși în Statutul Cooperăției se prevede că mărfurile deficitare (mărfuri în cantități mici de bună calitate și căutate de consumatori) să se vândă numai cooperativelor, (care sunt formate din țărani săraci sau mijlocași) și membrilor G.A.C-urilor, totuși acest articol din Statut nu a fost respectat; mărfurile fiind vândute fără condiție și chiaburilor. Din aceste cauze cooperăția a fost privită de masele largi ale țărănimii muncitoare ca o unitate în

favoarea chiaburilor. Această acțiune abil făcută de către cooperatie, a dus la creierea de nemulțumiri în masele largi ale țărănimii muncitoare, ceea ce a avut o influență în necreierea gospodăriilor agricole colective. Această acțiune criminală a putut să se pună în aplicare, denaturând rolul și importanța cooperatiei, prin acea politică, că, cooperatia face comerț privind numai aspectul economic și excluzând aspectul real politic; astfel VASILE LUCA afirmă permanent și imprimă această linie că "cooperatia face comerț" și "voi nu sunteți decât comercianți, vindeți aceluia care caută marfa deci și chiaburilor".-

Sușineri de felul acestora din urmă au mai fost făcute de VASILE LUCA și în alte ocazii și ele sunt relatate de SZABO ADALBERT în declarația sa din 2 Iulie 1952:

"Cu ocazia unei ședințe în luna Februarie 1951, care a avut loc în cabinetul lui VASILE LUCA din Ministerul de Finanțe, s'a propus să se ia măsuri împotriva faptului că în schimbul mărfurilor industriale pe care le primeau țărani cu un preț mai redus decât la comerțul de Stat ei nu dat nimic în schimb și că prin aceasta în loc să se ducă politica justă a Partidului se merge pe panta chiaburirii țărănilor. La aceasta VASILE LUCA a răspuns că țărani dau cota obligatorie iar cu restul produselor sunt liberi să facă ce vor și nu este sarcina noastră să facem îngrădirea chiaburilor, aceasta revenind Ministerului de Finanțe, prin impozite".-

3/. Acțiunea de subminare și sabotare a intereselor clasei muncitoare dusă prin "Centrocoop".

Deși cooperatia avea ca sarcină strângerea alianței între țărănimea muncitoare și clasa muncitoare prin favorizarea schimbului de mărfuri dintre oraș și sat, linia imprimată de VASILE LUCA a transformat acest important mijloc de strângere a alianței într'un instrument de favorizare a chiaburirii satelor, total opusă politicii urmărită de Partidul nostru. Astfel, SOLYMOS IVAN în declarația sa din 20 Iunie 1952, arată:

"Conducerea Centrocoopului a dus o politică narodnică, țărănistă, lipsită de principiul luptei de clasă și ca o consecință a acestei politici, conducerea cooperatiei a dus o acțiune de subminare și de sabotare a intereselor clasei muncitoare. Conducerea Centrocoopului a introdus conștient această linie sub îndrumarea directă a lui VASILE LUCA. Această acțiune de sabotare și subminare a fost introdusă printr'o serie de dispoziții date de VASILE LUCA și aplicate de

către conducerea Cooperăției".-

Subordonarea conducerii Centrocopului planurilor criminale ale lui VASILE LUCA, a fost posibilă prin compoziția conducerii Centrocopului după cum arată SOLYMOS IVAN în declarația sa din 3 Iulie 1952:

"Atunci mi-am dat seama de compoziția conducerii Centrocopului. Astfel în conducere erau: 4 intelectuali de origină mic burgheză, 2 foști patroni, 4 țărani, un fost negustor și un singur muncitor. Văzând compoziția conducerii Centrocopului am înțeles sensul celor exprimate de către LUCA față de IACOB și MODORAN, atunci când am fost chemat la el în luna Februarie, pentru a mă pune în cunoștință că voi primi o nouă muncă în cooperăție: "Avem deja trei oameni, pe HULDUBAN, SZABO și SOLYMOS, trebuie să mai găsim un muncitor".-

Conceptiile lui LUCA în materie de cooperăție au fost expuse de către acesta în unele ședințe care au avut loc și ele sunt relatate de SOLYMOS în cursul aceleiași declarații:

"Imediat după congres a fost convocat comitetul executiv la o ședință prezidată de VASILE LUCA, unde s'au trasat diferite sarcini membrilor comitetului executiv. La această ședință VASILE LUCA a arătat rolul cooperăției și deci cum trebuie să ducem noi munca în această instituție. Printre altele a afirmat: "Scopul cooperăției este ajutorarea țărănimii în general. Acest scop trebuie să-l îndeplinească cooperăția, ducând cât mai multe mărfuri la sate pentru aprovizionarea țărănimii. Cooperăția trebuie să facă un comerț larg la sate. Deci expunerea lui LUCA la această ședință a fost o orientare politică pentru noi cum trebuie să ducem munca în cooperăție. Deși știam că cooperăția are ca scop întărirea alianței între clasa muncitoare și țărâ-nimea muncitoare, prin expunerea lui LUCA astfel cum a fost făcută, am văzut că el se situează pe o poziție țărănistă, contrarie principiului și scopului creierii cooperăției".-

La o altă ședință, în urma faptului că consiliera RODICA BORTOI a amintit despre rezoluția din 3-5 Martie 1949, VASILE LUCA a replicat următoarele:

"Nu putem acuma în 1950 să discutăm rezoluția din 3-5 Martie 1949, deoarece ne aflăm în 1950 iar rezoluția Partidului din 3-5 Martie 1949 nu mai poate avea nici un sens".-

În mod concret politica dușmănoasă a Centrocopului s'a manifestat prin următoarele acțiuni arătate de SOLYMOS IVAN, în declarația sa din 27 Iunie 1952:

"Ca una din acțiunile criminale de sabotare a fost și problema creditelor care erau dirijate de mine în cadrul Centrocoopului. Deși mi-am dat seama că prin obținerea de credite prea mari și nejustificate, lovesc în economia națională și prin aceasta se împiedică acordarea de credite altor sectoare mai importante, totuși am insistat prin diferite forme pentru a obține aceste enorme sume de bani. Prin această metodă am făcut ca la conducerile unităților noastre să dispară grija pentru o bună gospodărire, ceea ce a dus la slăbirea lor economică și financiară. Această acțiune criminală a mea a fost susținută și îndrumată de către VASILE LUCA. Scopul acestei acțiuni a fost creierea de haos, de slăbire economică a unităților cooperatiste și de lovire în economia națională".-

O altă metodă prin care a fost lovită îndeosebi reforma bănească, a constat din introducerea salarizării procentuale în unitățile cooperatiste. În această privință SOLYMOS IVAN declară următoarele:

"Astfel, la introducerea salarizării procentuale în sectorul comercial era necesară o hotărâre a Consiliului de Miniștri, fiindcă era vorba de introducerea unui nou sistem pecuniar. Această formă de salarizare am introdus-o în cooperatie, fără hotărârea Consiliului de Miniștri, ci pe simpla dispoziție a lui VASILE LUCA.-

Menționez că introducerea noului sistem de salarizare a fost făcută începând din luna Septembrie 1951 până la 15 Decembrie 1951, în perioada premergătoare reformei bănești. Această formă de salarizare a stimulat și împins funcționarii din unitățile cooperatiste să intensifice vânzările de mărfuri. VASILE LUCA cunoștea în perioada aceea pregătirile în vederea reformei bănești, deci aprobarea lui la propunerea mea de introducere a acestui sistem nou de salarizare era dată tocmai în vederea sabotării reformei bănești"

4/. Politica de sporire a prețurilor la achiziții, în contra hotărârii Guvernului. Măsurile și concepții dușmănoase privitor la aprovizionarea clasei muncitoare?

În această privință SOLYMOS IVAN arată în declarația sa din 3 Iulie 1952:

"În privința politicii prețurilor n'a existat o acțiune izolată a unui membru din conducere, ci o acțiune colectivă a conducătorilor pentru majorarea prețurilor de achiziții în detrimentul schimbului normal între oraș și sat. Astfel, când a apărut hotărârea Guvernului în fixarea prețurilor la produsele agricole a fost o manifestare colectivă opusă acestei hotărâri

și ca o consecință a acestora achizițiile s'au făcut cu prețuri mărite și nu conform hotărârii".

iar în declarația sa din 27 Iunie 1952, el adaugă:

"În ceea ce privește politica de prețuri am fost împotriva hotărârii luată de Consiliul de Miniștrii din Septembrie 1950, unde se stabileau prețuri fixe pentru achiziții de produse agricole. Am fost alături și am susținut acțiunea de subminare a acestei hotărâri alături de VOITEC STEFAN și de VASILE LUCA. Astfel am urmărit în permanență mărirea prețurilor de achiziție a produselor agricole sabotând hotărârile Guvernului și Partidului. Scopul acestei acțiuni a fost avantajarea țărănilor chiaburi".-

În declarația sa din 24 Iunie 1952, SOLYMOS IVAN arată rolul pe care l-a avut VASILE LUCA în determinarea politicii de ridicare a prețurilor de achiziții, cu scopul avantajării chiaburimii:

"Trebuie să menționez că în acel timp când apăruse hotărârea Consiliului de Miniștrii, VASILE LUCA era în concediu. Întorcându-se din concediu și fiind pus la curent de președintele cooperativei STEFAN VOITEC cu activitatea cooperativei, în special cu hotărârea Consiliului de Miniștrii apărută în Septembrie 1950, VASILE LUCA și-a manifestat și el supărarea și ca o consecință achizițiile de produse agricole nu s'au făcut conform prețurilor stabilite de hotărâre ci conform ordinelor date de VASILE LUCA, deci cu prețuri mult mai ridicate decât cele prevăzute în hotărâre".-

În legătură cu această chestiune, tot SOLYMOS IVAN arată în declarația sa din 20 Iunie 1952, următoarele: pe baza dispozițiilor lui VASILE LUCA s'a urmărit o sporire permanentă a prețurilor de achiziție a produselor agricole și reducerea repetată de prețuri la mărfurile industriale. În 1951, s'au desfășurat prin cooperatie mărfuri industriale de peste 120 miliarde lei vechi, din care în mediul rural peste 80 miliarde iar cantitatea totală a produselor agricole achiziționate a fost de circa 18 miliarde lei vechi, ceea ce a dus la o aprovizionare minimă a clasei muncitoare de la orașe și la creșterea permanentă a prețurilor de speculă în detrimentul clasei muncitoare.-

În legătură cu declarațiile lui SOLYMOS IVAN, VICTOR DUSA fost Președinte al Institutului Național al Cooperativei, arată în declarația sa că VASILE LUCA a sabotat în mod sistematic operațiunile de export și restituiri de cereale, în cântul împrumuturilor contractate de U.R.S.S. în timpul secetei; el a dus o luptă aprigă contra cooperativelor, neacordându-le creditele și

amputând creditele existente.- Deasemeni le fixa cote de impozite disproporționate. Aceeaș politică a imprimat-o și Băncii de Stat.-

VICTOR DUSA arată în continuare că în anul 1948, când INCOF-ul (actualul Centrocoop) a început valorificarea produselor agricole libere dela țărani, VASILE LUCA a tăiat aproape toate creditele pentru cooperative, împiedicând ducerea la bun sfârșit a acestei sarcini.- El s'a opus deasemeni la curățirea cooperativelor de elementele chiaburești, corupte și dușmănoase.-

În domeniul aprovizionării clasei muncitoare, VASILE LUCA a văzut deasemeni o posibilitate de a provoca nemulțumiri în rândurile muncitorilor prin sabotarea măsurilor de asigurare a hranei oamenilor muncii.- Astfel, EIDLITZ ZOLTAN, arată în declarația sa din 3 Iulie 1952, următoarele:

"O altă problemă pe care o cunosc dela VASILE LUCA și dela WEISZ, directorul general al B.C.I., este în legătură cu aplicarea H.C.M.nr.1108 care se referea la creerea condițiilor ca în sectorul socialist la sfârșitul anului să avem un milion de porci, pentru a asigura hrana muncitorilor și ca o măsură pentru a combate specula chiaburilor.

În această problemă VASILE LUCA susținea teoria că trebuie să construim utilaj modern care necesită ciment, cărămizi și mână de lucru calificată, lucru care în momentul de față nu se putea executa, deoarece în țară se execută construcții mari și toate aceste materiale sunt dirijate. El arăta că utilajul făcut din posibilități locale, ca: scânduri, chirpici, etc. nu sunt economice că intră șobolanii în ele și deci în 4-5 ani vor trebui construite altele. El nu ținea cont că problema alimentației muncitorilor trebuie rezolvată acum și nu peste cinci ani", lucru pe care l-a susținut Președintele Consiliului de Miniștri GHEORGHIU DEJ".-

iar WEISZ IOAN în declarația sa din 7 Iunie 1952, adaugă:

"Cu toate că exista hotărârea Consiliului de Miniștri că grajdurile de porci să fie construite din lemn și paie, într'o ședință a Consiliului de Miniștri, VASILE LUCA a trasat sarcina ca: complexele să fie construite din cărămidă și țiglă. Ministerul Agriculturii a și pornit pe această linie, dând loc la cheltuieli inutile".-

Prin impunerea injustă a micilor meseriași și a liberilor profesioniști, VASILE LUCA a urmărit creierea aceluiași frământări opunând aceste categorii sociale regimului nostru. Astfel, EIDLITZ ZOLTAN arată în declarația sa din 3 Iulie 1952 următoarele:

"În legătură cu bugetul pe anul 1952, s'au impus cu sume mari micii meseriași și liberii profesioniști, cari sume sunt prevăzute la capitolul "Venituri" din bugetul pe anul 1952. Discutând această problemă cu CRAIU IOAN, acesta mi-a arătat că știe că sumele respective sunt imposibil de realizat și că despre aceasta a prevenit atât pe IACOB cât și pe VASILE LUCA, care totuși au menținut aceste sume:.-

Tot ca o măsură îndreptată împotriva clasei muncitoare, pentru a cărei aprovizionare Partidul nostru a preconizat un sistem de colectări care să-i puie la adăpostul speculei chiaburilor, VASILE LUCA se declara împotriva acestui sistem. Astfel, EIDLITZ ZOIFAN arată în declarația sa din 3 Iulie 1952, următoarele:

"În vara anului 1951, i-am prezentat lui VASILE LUCA o tăetură din ziarul "Szoagar Nep" organul central al Partidului celor ce Muncesc din Ungaria, care evidențiază comunele aflate în fruntea prădării la colectarea de ouă și l-am întrebat de ce nu introducem și noi acest sistem de colectare, la care VASILE LUCA mi-a răspuns că politica maghiară de colectare nu este justă, că noi trebuie să tindem către desființarea colectărilor și că în timpul construirii socialismului schimbul între oraș și sat trebuie să se facă prin piață".-

MODORAN VASILE arată în declarațiile sale că a primit dela VASILE LUCA dispozițiuni de suspendarea gratuității medicamentelor la stațiunile ambulatorii cu începere dela 1 Ianuarie 1952, fără să existe în această privință o hotărâre a Consiliului de Miniștri. Această măsură luată în mod ilegal și fără o acțiune de lămurire în prealabil, a creat mari frământări și nemulțumiri în rândul muncitorilor din fabrici și uzine.-

5/. Politica de Cadre:

În privința politicii dușmănoase de cadre imprimată de VASILE LUCA și aplicată de fosta conducerea sectorului financiaro-bancar și în cooperare, RADULESCU GHEORGHE arată în declarația sa din 7 Iunie 1952, următoarele:

"Tot în ce privește izolarea sa de partid, VIJOLI AUREL a dus o politică personală de cadre ascunzând devierile lui față de partid. Astfel el a menținut în Banca de Stat salariați, care după avizul comitetului de partid urmau să fie îndepărtați ca necorespunzători din punct de vedere politic, iar la criticile ce i s'au adus

el răspundea că linia pe care el merge este aceea trasată de VASILE LUCA.-

În legătură cu cele de mai sus, chiar mie personal VIJOLI AUREL mi-a spus la fel ca și celorlalți consilieri, că VASILE LUCA i-a trasat linia ca să mențină în funcțiune elemente cu antecedente politice necorespunzătoare, dacă aceștia sunt buni profesioniști".

iar WEISZ IOAN în declarația sa din 7 Iunie 1952, arată următoarele:

"În politica de cadre VASILE LUCA a tolerat menținerea în aparatul financiar a unor elemente dușmănoase. Astfel de exemplu am cerut încă din Iulie 1951, schimbarea directorului MENDEL cerând în același timp două elemente muncitorești, la care a răspuns că MENDEL poate să mai rămână. Cu toate că i s'a atras atenția de unii funcționari și chiar de mine, mi-a spus că îl schimbă pe VIJOLI dar nu a făcut aceasta.-

Deasemeni sarcina dată de Partid de a ridica și promova elemente muncitorești, nu a fost adusă la îndeplinire".-

IACOB ALEXANDRU arată în declarația sa din 26 Iunie 1952, că VASILE LUCA s'a împotrivit la îndepărtarea unor tehnicieni de la Departamentul Livrărilor, deși aceștia aveau un trecut dubios și o poziție dușmănoasă față de interesele clasei muncitoare.-

Însfârșit în declarația sa din 20 Iunie 1952, EIDLITZ ZOLTAN arată următoarele:

"De la venirea mea în Ministerul de Finanțe, am observat că în acest Minister se duce o politică de cadre antimuncitorească și de promovare și apărare a elementelor dușmănoase, ca: PEPE DUMITRESCU inspector general, MICHI DUMITRESCU inspector general, SURDU administrator financiar și alții. Am arătat în adunări, ședințe și chiar lui VASILE LUCA personal, că în Ministerul de Finanțe se găsesc elemente dușmănoase și că sunt apărate de CRAIU.- Atitudinea lui VASILE LUCA era cunoscută printr'un discurs pe care l-a ținut în fața administratorilor financiari și organelor de control în care arăta că singurul criteriu pentru promovarea în funcții administrative, sunt cunoștințele profesionale".-

6/. Manifestări antipartinice și antisovietice:

În declarația sa din 3 Iulie 1952, SOLYMOS IVAN arată că în Martie 1952, numai după două zile de la scoaterea lui VASILE LUCA din conducerea Ministerului de Finanțe, cu ocazia unei ședințe a comitetului executiv al Cooperăției, VASILE LUCA a comen-

tat scrisoarea închisă a Comitetului Central către membrii de partid, sub forma unui instructaj dat celor prezenți în spiritul vederilor sale pe următoarele puncte:

"1/. Problema prețurilor, căutând să imprime că punctul său de vedere este just, exprimându-se astfel:

"prețurile de pe piață nu pot fi influențate ele se formează liber". Tot în legătură cu prețurile el a arătat că observația din scrisoarea închisă privitoare la broșura sa despre cooperatie care ar fi influențat prețurile produselor agricole nu este justă, fiindcă principiile expuse în broșură sunt juste.-

2/. Deasemenea a căutat să imprime că nu s'au vândut multe mărfuri în preajma reformei bănești.-

3/. În privința achizițiilor a căutat să ne demonstreze că politica de achiziții dusă de către cooperatie a fost justă și că vinovate în legătură cu această problemă ar fi celelalte sectoare de Stat care fac achiziții".

În declarația sa din 3 Iulie 1952, EIDLITZ menționează o afirmație făcută de VASILE LUCA care caracterizează poziția acestuia și anume: atunci când în 1950, NISTOR ALEXANDRU i-a atras atenția că Ministerul de Finanțe este atacat din cauza greutăților pe care le face unităților industriale și comerciale de Stat, VASILE LUCA i-a răspuns:

"Dacă unitatea internă din Ministerul de Finanțe se va menține, nu trebuie să avem frică de nimeni și să aplicăm toate măsurile oricât ar fi de riguroase".-

În declarația sa din 1 Iulie 1952, SOLYMOS evidențiază o atitudine net antisovietică a lui VASILE LUCA. Astfel, el arată:

"Pot arăta o serie de aspecte ale discuțiilor și hotărârilor luate în aceste ședințe de către conducerea Ministerului, în totul opuse părților și indicațiilor date de consilierul COZORENCO.- Astfel am asistat la una din aceste ședințe, când consilierul COZORENCO a propus reorganizarea Băncii de Stat pe principii noi socialiste. În această ședință s'a hotărât ca VIJOLI să prezinte un proiect de reorganizare a Băncii de Stat. VIJOLI prezentând proiectul s'a pus în discuție în prezența consilierului COZORENCO, care nu a fost de acord cu acest proiect. COZORENCO a arătat că proiectul prezintă o reorganizare formală, fără a asigura Băncii o activitate după principiul socialist și anume proiectul nu asigură descentralizarea muncii pe teren, care rămâne centralizată în mod birocratic. Proiectul nu asigură încasarea numerarului dela unitățile comerciale prin organele Băncii, etc. Față de

de aceste observații făcute de COZORENCO și contrarii proiectului și schemei prezentate de dânsul, s'a pus în aplicare proiectul prezentat de către VIJOLI, fiind susținut de către VASILE LUCA, IACOB, MODORAN și CRAIU".-

O altă manifestare antisovietică este arătată în continuare după cum urmează:

"VASILE LUCA avea o atitudine dușmănoasă interzicând ca bunurile Statului să se asigure la întreprinderile Sovrom-Asigurare. După discuții îndelungate cu ALEXANDROV, directorul Sovrom-Asigurării, VASILE LUCA a admis doar atât ca asigurările vechi să fie deocamdată menținute".-

DOBRIȘ GHEORGHE, fost director al Direcției Cereale din Centrocoop, arată în declarația sa din 3 Iunie 1952:

"VASILE LUCA a afirmat ca răspuns la observația lui HULDUBAN că organele locale nu dau concursul la achiziții: "In zadar s'a făcut până jos prelucrarea scrisorii închisă a C.C. dacă munca nu s'a îmbunătățit cu nimic", vrând prin aceasta să minimalizeze importanța acestui document de partid în fața subalternilor săi".-

O serie de manifestări antisovietice și opuse liniei Partidului ale lui VASILE LUCA, rees din declarațiile numitului dr. LORINCZ ERNEST, care a fost cercetat în cursul anilor 1950-1952, în urma unor acuzații pe care acesta le aducea lui VASILE LUCA pe care îl considera ca susținătorul, sprijinitorul și îndrumătorul C.C. al U.P.M. alături de BANYAI LADISLAU, GALL GAVRIL și CZIKO; în același material se arată că TEOHARI GEORGESCU a fost un susținător al politicii naționaliste a lui VASILE LUCA. Redăm ca fiind mai semnificative din acest material, următoarele citate:

"Susțin cu deplina mea conștiință politică de membru al Partidului, că în privința otravei naționaliste propaganda electorală a U.P.M-ului a întrecut lozincile naționaliste ale partidelor fasciste din Ungaria lui HORTI".-

Așa a compromis banda lui BANYAI cu știrea lui VASILE LUCA, reforma agrară, una din realizările cele mai revoluționare ale P.C.R-ului în fața masselor largi maghiare".-

Banda fracționistă a C.C. al U.P.M. a desfășurat în mod conștient o activitate naționalistă în țara noastră al cărei rezultat se poate vedea în literatura maghiară editată și difuzată de conducătorii U.P.M-ului".-

După părerea mea, conform impresiilor și dovezilor mele concrete nenumărate, LUCA este un bandit, dușmanul lui STALIN. În Jugoslavia comunistii sunt în ilegalitate datorită lui TITO, dar

LUCA și TEHARI GEORGESCU vor cădea cum au căzut RAJK și KOSTOV.-

Conducătorii U.P.M-ului în frunte cu BANYAI LADISLAU au declarat deschis că acțiunile lor dușmănoase, politica lor antistalinistă este cunoscută, aprobată și îndrumată de VASILE LUCA. În satele maghiare U.P.M-iștii au ajutat pe elementele chiaburești în dauna țăranilor săraci și mijlocași. În majoritatea cazurilor organizațiile sătești ale U.P.M-ului au fost conduse de elemente chiaburești. Conducătorii U.P.M. fiind întrebați de toate acestea, au răspuns că și VASILE LUCA știe și este de acord cu acest lucru".-

Vorbind despre unii conducători ai U.P.M-ului, LORINCZ ERNEST arată că aceștia i-au spus că VASILE LUCA ține sub influența sa pe TEHARI GEORGESCU și că ei pot aranja orice și oricând prin Ministerul de Interne..

Aceste manifestări coincid de altfel cu afirmațiile dușmănoase ale lui VASILE LUCA rezultate din declarațiile lt. maj. SISMAN.- Astfel, acesta arată că față de BALINT FRANCISC, LUCA s'a exprimat că Troțki a făcut o adevărată politică progresistă iar tov. STALIN și LENIN au deviat. Deasemeni că într'o discuție cu EIDLITZ, SISMAN l-a auzit afirmând că Ardealul va fi mai târziu o republică liberă pe care VASILE LUCA o va conduce.-

În ce privește comportarea necorespunzătoare cu calitatea sa de vechi ilegalist, ministru în funcțiune și membru în Biroul Politic al C.C., ca și abaterile sale dela morala proletară, din declarațiile reținuților în problema noastră ca și din declarațiile unor martori, rezultă că VASILE LUCA a avut o viață particulară imorală, încurajând și corupția altora. Astfel, EIDLITZ ZOLTAN în declarația sa din 2 Iulie 1952, arată următoarele din care se vede interesul lui VASILE LUCA în tratativele pentru mușamalizarea unei afaceri de devize în problema sionistă:

"Referitor la problema trimiterii sioniștilor în justiție a doua oară, trebuie să menționez că avocatul KOHEN, într'o dimineață m'a acostat pe stradă în fața Ministerului, vrând să-mi vorbească despre arestarea pentru a doua oară a sioniștilor. Eu nu am stat de vorbă cu el ci am trecut mai departe. Cam în acelaș timp am fost chemat și de ZAHARESCU șeful poliției Aurului dela Banca de Stat care mi-a comunicat că sioniștii urmează să fie trimiși din nou în justiție de către organele Miliției pentru acelaș fapt și arăta și părerea sa că degeaba îi mai trimitem căci vor fi achitați. Peste câteva zile am fost chemat la telefon de ministrul Justiției NIPULESCU, care mi-a spus că se află la el avocatul KOHEN în legătură

cu aceeaș problemă. La convorbirea între mine și NITULESCU a asistat și VASILE LUCA, care în urma explicației dată de mine a fost de acord cu răspunsul meu de a nu fi trimiși în justiție"

Amănunte în această privință care întăresc presupunerea noastră că VASILE LUCA nu este străin de hotărârea luată în această chestiune ca cei de mai sus să nu fie trimiși în justiție, sunt date de CRAIU IOAN în declarația sa din 3 Iunie 1952:

"În anul 1949, au fost prinse societățile sioniste din țară ca făcând trafic de devalute. Au fost amendate atât conform legii devalute cât și după legea fiscală și înaintate Parchetului București. EIDLITZ ZOLTAN împreună cu prietenul său un anume GABOR, funcționar la Ministerul Afacerilor Străine, au încheiat în numele Ministerului de Finanțe fără nici o delegație o convenție cu societățile sioniste, prin care în schimbul sumei de 500.000 franci elvețieni, sumă care să se depună la Banca R.P.R. București în contul Statului, se obligă ca Ministerul de Finanțe să retragă actele dresate, să scoată de la Parchet pe cei arestați și să intervină pentru a fi puși în libertate.-

Convenția din partea sioniștilor s'a încheiat printr'un avocat KOHEN, care a afirmat față de mine că pentru serviciul făcut a depus pe numele lui EIDLITZ ZOLTAN și GABOR, suma de 50.000 franci elvețieni la o Bancă în străinătate, fără să precizeze Banca. Această afirmație avocatul a făcut-o atunci când eu nu am vrut să execut convenția pentru care ulterior am primit ordin din partea lui VASILE LUCA, ca s'o execut".-

Tot CRAIU mai arată în aceeaș declarație că EIDLITZ ZOLTAN a fost scăpat de arestare de către VASILE LUCA, atunci când în urma unor fraude făcute de acesta el urma să fie reținut de către Parchetul General al R.P.R.-

Un fapt important relatat de EIDLITZ ZOLTAN în declarația sa din 3 Iunie 1952 și care urmează a fi adâncit, este acela că în perioada când fostul ministru de externe ungar RAJK, se afla la Sinaia în 1948 sau 1949 împreună cu mai mulți conducători ai Partidului celor ce Muncesc din Ungaria în concediu de odihnă, VASILE LUCA s'a îngrijit să atașeze pe lângă acesta doi însoțitori, făcând aceasta pe cont propriu și fără a consulta Partidul. EIDLITZ subliniază deasemeni raporturile de prietenie ce existau între VASILE LUCA și RAJK.-

SZABO ADALBERT arată în declarația sa din 16 Iunie 1952, că în toamna anului 1947, VASILE LUCA a intervenit pentru eliberarea criminalului de război KOVASZNAI GABOR care a și

fost pus în libertate. SZABO adaugă:

"După ce KOVASZNAI GABOR a fost pus în libertate VASILE LUCA mi-a transmis prin fratele său TOTH GEZA, deputat al Marelui Adunări Naționale că oricine mă va întreba despre acest lucru, să nu spun că el a aranjat ștergerea lui KOVASZNAI GABOR de pe lista criminalilor de război.-

Dintr'o declarație a slt. de securitate CORANDA MARIN, rezultă că întâlnindu-se cu VASILE LUCA în ziua de 21 Iunie 1952, acesta a avut față de el o ieșire antipartinică, dușmănoasă și dăunătoare autorității conducerii noastre, plângându-se că frații săi sunt persecutați și unul a fost chiar arestat. Comentând față de martorul CORANDA MARIN, împrejurările în care a fost demis, VASILE LUCA a adăugat: "Ce ar fi spus lumea dacă eu m'aș fi sinucis"

Deasemeni reese din aceeaș declarație că LUCA mai întreținea din fondurile secrete ale Ministerului rudele acestora având o serie întreagă de protejați pe care i-a ridicat în funcții de răspundere fără a ține seama că prin comportarea și antecedentele lor, aceștia nu corespundeau sub nici o formă cerințelor Partidului nostru.-

C O N C L U Z I I :

Gravele acuzații conținute în materialul citat constituiesc o puternică dovadă că VASILE LUCA este vinovat în primul rând, pentru politica criminală și trădătoare pe care a desfășurat-o în calitate sa de ministru al Finanțelor, imprimând politica sa dușmănoasă fostei conduceri a sectorului financiar-bancar și al cooperăției.-

Cele arătate în declarațiile citate urmează însă a fi adâncite prin reținerea și trecerea la cercetări directe a lui VASILE LUCA, pentru lămurirea obiectivelor dușmănoase Partidului și regimului nostru pe care le-a urmărit prin întreaga sa activitate.-

In urma faptului că în această problemă se află arestate mai multe elemente care se fac vinovate de sabotaj economic și financiar, considerăm că în stadiul în care a ajuns cercetarea acestei probleme, este absolut necesară reținerea lui VASILE LUCA, care prin autoritatea de care s'a bucurat până la demascarea sa, a inițiat și dirijat toate acțiunile și care în cea mai mare măsură poate ajuta la descoperirea și sancționarea tuturor vinovaților.-

In afară de considerațiunile arătate, reținerea lui VASILE LUCA se mai impune și pentru faptul că în discuția cu slt. CORANDA MARIN - după cum am arătat mai sus - el a lăsat să se înțeleagă că s'a gândit la sinucidere, existând deci posibilitatea ca el să încerce a se sustrage dela justa sancționare a faptelor sale.-

PROPUNERI :

Față de activitatea criminală de sabotare a politicii financiare și economice a Partidului nostru, propunem reținerea lui VASILE LUCA și cercetarea lui în vederea stabilirii și sancționării activității sale dușmănoase.-

PERSONEL DE SECURITATE

H. Dulgheru

SS/CM

5 ex.